
*Важни обществено-икономически и политически теми***Вестник Класа****✓ Идеолог на еврото предлага обща валута между САЩ и ЕС**

http://www.klassa.bg/news/Read/article/188323_%D0%98%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3+%D0%BD%D0%B0+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%B0+%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B0+%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%83%D1%82%D0%B0+%D0%BC%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D1%83+%D0%A1%D0%90%D0%A9+%D0%B8+%D0%95%D0%A1

Въвеждане на обща валута между Европа и САЩ, предлага един от бащите на еврото Робърт Мъндел. Той е лансирал идеята в Брюксел в края на миналата седмица, научи „Класа“ от икономиста проф. Ганчо Ганчев, който също е присъствал на дискусиите за бъдещето на еврозоната.

Според Нобеловия лауреат подготовката за това минава през фиксиране на еврото към долара при синхронизиране на монетарните и фискалните политики на САЩ и ЕС. „Фискалните кризи не би трябвало да доведат до крах на еврото, но за да се изтегли локомотивът на Европа, трябва да се предприемат радикални мерки. Когато САЩ въвеждат долара, някои щати са фалирали, но това не е попречило на общата валута“, твърди US експертът. Той е привърженик на фиксираните, а не на флукуиращите валутни курсове. Според него дисбалансът на международната икономическа система и възходът на новите икономики като Китай налагат обединението на САЩ и Европа в предстоящите търговски войни. Подобна идея Щатите са предложили и на Китай, но противоречията около курса на юана са я стопирали.

За да започне подготовка за новата валута, би трябвало да има голяма синхронизация на капиталовите пазари и икономическите цикли. Фиксирането на двете най-силни до момента валути предполага нов механизъм на взаимодействие между ЕЦБ и Федералния резерв, коментираха още икономисти. „Както се започна с въвеждането на оптималните валутни зони и въвеждането на единната европейска валута, която стана реалност, така е възможно много бързо дневен ред да стане фиксирането на долара и еврото една към друга“, каза за в. „Класа“ проф. Ганчев.

„Подобна идея едва ли ще бъде реализирана в рамките на шест месеца. Ако се прави единна валута, би трябвало да има обща централна банка, което е сложен механизъм за управление. Освен това подобно решение минава през гласуване в националните парламенти, а някъде дори през референдум. Следователно ще се наложи и въвеждането на нов механизъм на вземане на решение“, обясни икономистът Георги Ганев от Центъра за либерални стратегии.

Никоя държава в ЕС не е напълно застрахована от неблагоприятен икономически сценарий, коментира пък Лъчезар Богданов от Industry Watch. Подготовката на финансов Шенген, една друга идея, която обсъжда Брюксел, няма да попречи на общата щатско-европейска валута, коментира още проф. Ганчев и предупреди, че при евентуален разпад на еврозоната България, която е заложила стабилността на бюджета в подобрена усвояемост на еврофондовете, може да има сериозни затруднения. Ясно е, че при нов стремителен пик на кризата ЕС ще ореже и еврофондовете. Страната няма никакъв друг вариант освен провеждането на структурна политика и бързото преориентиране към стари и нововъзникващи пазари. Засега няма нов модел, който бихме могли да приложим, защото не сме инвестирали в конкурентна, стабилна икономика и производство, смята експертът. Оказа се ключово важно, че т.нар. реформи през изминалите 20 години не са били насочени към създаването на експортно ориентирана икономика. Политиката към реално производство и данъчна политика, която го стимулира, са част от възможните мерки, предлагат икономистите.

✓ Симеон Дянков: До 6 месеца еврозоната може да не съществува

http://www.klassa.bg/news/Read/article/188281_%D0%A1%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BE%D0%BD+%D0%94%D1%8F%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%3A+%D0%94%D0%BE+6+%D0%BC%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%86%D0%B0++%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%B5+%D0%B4%D0%B0+%D0%BD%D0%B5+%D1%81%D1%8A%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D1%83%D0%B2%D0%B0

През следващите 6 месеца има реален шанс еврозоната да не съществува, прогнозира финансовият министър Симеон Дянков в сутрешния блок на БТВ. Той цитира германския канцлер Ангела Меркел, според която бъдещето на еврото е неясно, но побърза да успокои, че „за радост ние не сме въвели еврото, така че няма да ни се отрази толкова зле.“ „Спестяванията на гражданите са гарантирани. Но има голяма опасност за износа ни. Трябва да се преориентираме към Азия и Русия, но няма как това да стане за няколко месеца, затова нещата са много несигурни като цяло“, допълни той.

"През последния месец станаха все лоши неща в Европа, което наложи промените във фискалната ни политика". Така Дянков отговори на упреците, че в началото на годината е обещал дадени пари за сектори в бюджета, а след това средствата се оказаха по-малко.

Според него основен катализатор на последните трудности в ЕС е предложението за референдум на бившия премиер Георгиос Папандреу. „Това постави под въпрос пакета за Гърция – падна правителството там. Кризата отиде към Италия – падна правителството и там. Кризата отиде към Белгия и там им намалиха кредитния рейтинг“, обясни министърът. В началото на годината е бил прогнозиран един консервативен бюджет именно заради успокоението, че пакетът за Гърция е съгласуван и нещата ще потръгнат в ЕС, но настоящата ситуация е по-нестабилна и това налага да се направи

бюджет, който има буфери. Финансовият план за догодина ще издържи на кризата и страната ни ще завърши с дефицит по-нисък от 2,5 на сто – втори или трети в Европейския съюз, посочи Дянков.

„Ако утре се създаде фискален съюз като алтернатива на еврозоната, ние ще сме една от осемте държави, които веднага ще влязат в него, тъй като изпълваме критериите”, смята той.

За протестите

„Парите ги няма, така че колкото и да протестират зърнопроизводителите или заетите в други сектори на икономиката, няма какво да се преговаря. В началото на годината се надявахме, че ако съберем повече пари в НАП и митниците, може да раздадем повече пари, но сега се вижда, че това няма как да стане”, увери финансист номер 1. По думите му 8 фирми от зърнопроизводството взимат половината от държавните субсидии за сектора. 30 милиона например са отишли в ръцете само на една фирма за тази година, тъй като системата им го е позволила. „Но сега ние променяме системата. Искане да няма този монопол и парите да стигнат до дребните производители. Ако темата не е за пари, извинявам се на всички зърнопроизводители”, заяви Дянков.

За пенсионната реформа

Преизчисляване на пенсиите няма да има, но то така или иначе беше предвидено само за новите пенсионери - тези от 2017-а, отбеляза още финансовият министър. „Само тази година в Гърция заплатите са намалели с 60%, в Румъния - с 30%, у нас - с около 20%, а в Холандия - с 15 на сто. Ако произвеждаме повече, оттам ще дойдат по-големите пенсии и заплати”, увери Дянков. Според разчети на НОИ поне до 2040 г. хората ще внасят повече, отколкото ще получават при пенсии.

За БДЖ

„Няма как да отстъпим, защото няма накъде. След десетия ден постепенно ще се закрие дружеството, защото на врата му сега тежат 850 млн. лв. Товарните превози ще се приватизират. За пътническите ще създадем нова компания, която не е обременена с дълговете на БДЖ”, заяви Дянков.

Той прогнозира, че ГЕРБ ще е на власт и през 2015 г., но той няма да е финансов министър. „Имам други планове”, посочи вицепремиерът.

✓ И при разпад на еврозоната опасност за България няма

http://www.klassa.bg/news/Read/article/188286_%D0%98+%D0%BF%D1%80%D0%B8+%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BF%D0%B0%D0%B4+%D0%BD%D0%B0+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82+%D0%B7%D0%B0+%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D0%BD%D1%8F%D0%BC%D0%B0

Вероятност да се разпадне еврото определено съществува и с всеки следващ ден тази вероятност нараства. Стане ли това, ще се случат много отрицателни събития през следващата година. Мястото на България в бъдещите процеси зависи от критериите за влизане във финансовия Шенген. По някои параметри страната ни е отличник, като вземем например фискален баланс или съотношение на публичния дълг към БВП, дори ако вземем конкурентоспособен износ в момента спрямо някои страни в Европа. Но ако се вземат критерии от рода на тези, които са валидни за Шенген, съвсем очевидно няма да сме вътре. Като например, ако се изисква работеща правораздавателна система... Ако имплицитно се постави някакъв критерий за доход на глава от населението, също няма да попаднем сред отличниците.

При разпад на еврото основен въпрос ще бъде как България ще се превалутира. Ако еврото продължи да съществува, няма проблем за страната. Към момента законът определя, че ние би трябвало да се върнем към марката, но не знаем дали Германия ще избере да нарича така валутата си. Ние ще трябва да вземем решение в случай на неблагоприятен сценарий какво точно да направим. И тогава всички депозити и кредити, които са били в евро, ще се приравнят и към съответния курс, по който Германия ще фиксира валутата си спрямо еврото. България просто ще превалутира валутната система. Оттук нататък проблемът ще бъде не толкова в банките, а в разразяващата се икономическа криза, защото ще се разпаднат търговски връзки, ще се разрушават капиталови потоци и не е изключено част от населението да изпадне в паника и за всеки случай да почне да тегли парите си. Но както в самата банкова система, чрез Фонда за гарантиране на влоговете, съществуват и буферите на държавата. Те могат да посрещнат удара при разработена стратегия. Фондът за гарантиране на влоговете има много сериозен ресурс, който може да прекрати още в зародиш уплахата на гражданите. Ако прибавим към него депозита на банково управление и фискалния резерв, ще има достатъчно ресурс за запазване на баланса на системата. Още повече че в случай на криза ще могат да се променят и бюджетните параметри. Валутният борд също ни защитава от национална финансова криза.

✓ Искане удължаване на сроковете по проекти за 400 млн. евро

http://www.klassa.bg/news/Read/article/188317_%D0%98%D1%81%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B5+%D1%83%D0%B4%D1%8A%D0%BB%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B5+%D0%BF%D0%BE+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8+%D0%B7%D0%B0+400+%D0%BC%D0%BB%D0%BD.+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE

През последните няколко месеца България е подала за реимбурсиране сертифицирани разходи в размер на близо 400 млн. евро, с което теоретично и практически не съществува възможност през 2011 г. страната ни да загуби дори и евроцент. Това каза пред БНР министърът по управление на еврофондовете Томислав Дончев от Брюксел по повод опасенията на евродепутата Евгени Кирилов, разпространени вчера. Кирилов се опасява, че още тази година България може да загуби 140 млн. евро по различни фондове. Като член на комисията по регионално развитие в ЕП той се позовава на данни, според които България е на предпоследно място сред страните членки по разплатени средства от Европейския фонд за регионално развитие, социалния фонд и кохезионния фонд.

Министрите по управлението на средствата от ЕС Томислав Дончев, на околната среда и водите Нона Караджова, на

регионалното развитие Лиляна Павлова и на транспорта, информационните технологии и съобщенията Ивайло Московски разговаряха в Брюксел с еврокомисаря по регионалната политика Йоханес Хан. На срещата бяха обсъждани въпроси, свързани с използването и управлението на средствата от ЕС до края на настоящия програмен период (декември 2013 г.), както и регламентите на структурните и кохезионния фонд. Министрите Дончев и Московски участваха и в заседание в Антверпен за свързването на транспортните мрежи в ЕС. Там Московски получи думата веднага след заместник-председателя на ЕК Сийм Калас. Модернизацията на транспортната инфраструктура е един от най-важните приоритети на българското правителство. Очакваме значителни ползи от новата мрежа и се ангажираме с навременно изпълнение на частите от проектите, които са на българска територия, каза Московски.

[Вестник 24 часа](#)

✓ Професията вече остарява за 5 г.

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1131759>

Професионалните знания днес остаряват за 5 г., докато преди наученото веднъж е стигало за цял живот. Това заяви Иван Нейков, шеф на Балканския институт по труда и социалната политика на VI национална конференция за корпоративна социална отговорност и професионално ориентиране на възрастни.

Динамичното развитие на икономиката направило десетки професии неактуални, а някои напълно изчезнали през последните 10-15 г. Пример за това били машинописките.

80% от работещите у нас смятат, че са направили грешен професионален избор, каза още Нейков. 50% пък били неудовлетворени от решението си и склонни на промяна. Това правело изключително актуално професионалното обучение за възрастни.

За работодателите също това ставало важно предизвикателство. Заради демографския срив през следващите 30-40 г. те все по-често ще трябва да разчитат на възрастни, затова имат интерес от модерната им квалификация, каза Нейков. Всеки безработен още при регистрацията си на борсата да получава задължително професионална квалификация, предлагат от балканския институт. Нужна била целенасочена политика, която да регламентира широк достъп до консултации и професионално ориентиране.

"Професионалното ориентиране в [България](#) е голямо предизвикателство, много хора нямат професионална идентификация - работят малко като бармани, после като шофьори, след това като шивачи - нямат базова подготовка и насоченост", изтъкна Бертрам Ролман, шеф на най-голямото шивашко предприятие "Пиринтекс пръдакшън" в Гоце Делчев. Това водело до ниска производителност. Ролман даде за пример Германия, Швейцария и Австрия, където бизнесмени се ангажирали с професионалното обучение на кадри за всеки бранш. У нас също вече се правели първи стъпки, като на гимназисти се дава възможност да учат занаят и да практикуват срещу заплащане.

Балканският институт награди за корпоративна социална отговорност "Пиринтекс пръдакшън", ваканционно селище "Дюни", хотел "Самоков"-Боровец, и мебелната фирма "Nikrom Veneer".

[Вестник Стандарт](#)

✓ Няма наплив от пенсионери

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-11-30&article=390876>- Г-н Петков, наистина ли само 15 000 българи няма да могат да се пенсионират догодина заради вдигане на възрастта?

- Възрастовата кохорта, която предстои през 2012 г. да навърши сегашната пенсионна възраст - 63 г. за мъжете и 60 г. за жените, е около 100 хиляди човека. Но всъщност 58 000 от тях вече са пенсионери, т.е. получават или ранни, или инвалидни пенсии. Около 17 хиляди са неактивни или безработни лица и поради това не могат да се пенсионират. Според регистъра на осигурените лица около 24 хиляди ще навършат догодина пенсионна възраст. Но за да може едно лице да придобие право на пенсия, трябва едновременно да са изпълнени две условия: възраст и осигурителен стаж. Част от тези 24 хиляди осигурени няма да имат необходимия стаж. За 2012 г. той вече е 34 г. и 4 месеца за жените, а за мъжете - 37 г. и 4 месеца. За тях на практика вдигането на възрастта за пенсиониране с една година няма да окаже влияние. Нашата оценка показва, че от осигурените лица, които работят при масовата трета категория труд, от увеличението на пенсионната възраст ще бъдат засегнати 15 хиляди души. Т.е. догодина те няма да може да придобият право на пенсия и ще трябва да работят още. На фона на броя на новоотпуснатите лични пенсии за осигурителен стаж и възраст през 2010 г., които са 66 хиляди, наистина тази прогноза изглежда доста скромна.

- **Отчита ли се по-голям наплив от желаещи да се пенсионират сега в края на годината заради предстоящите промени?**

- Наистина миналата година, когато също имаше промени в условията за пенсиониране, имаше повишена активност на пенсиониране. Броят на пенсионерите от миналата, а също и от тази, тъй като част от ефекта се прехвърли през 2011 г., бяха години с необичайно голям брой новоотпуснати пенсии. Всъщност на практика се е получило едно "изчистване" на системата от лица, които са били близо до пенсиониране, могли са да постигнат условията, били са притеснени от променящите се параметри и съответно са упражнили своите права на пенсиониране. Сега обаче очакваме нормализиране на процеса. Прогнозата ни е, че за следващата година около 30 хиляди ще са пенсионерите за осигурителен стаж и възраст в масовата трета категория труд. Около 5000 вече са добили тези права, но продължават да работят, така че увеличаването на възрастта няма да ги засегне.

Не всички хора знаят, че правото на пенсия не се погасява по давност и затова, когато се коментира, че ще се увеличава възрастта за пенсиониране, настъпва притеснение, променят се плановете кога човек да излезе в пенсия. Ако лицата, работещи при трета категория труд, вече са придобили права при сегашните условия на пенсиониране, те си запазват

правото да се пенсионира при тези условия в бъдеще, когато пожелаят. Само за военните и учителите важат условията за пенсиониране към момента на уволняването от служба или прекратяване на работата.

- А отчита ли се по-голям интерес за купуване на стаж, за да може хората да излязат в пенсия преди промените?

- Разликата е, че до края на миналата година това можеше да става на разсрочено плащане. Докато сега трябва да се заплати наведнъж. Към настоящия момент няма нищо по-различно от обичайния темп на подаване на заявления за излизане в пенсия. Има малко по-висока активност по отношение на заверка на осигурителен стаж.

- Излиза, че повече от половината от хората, които навършват години за пенсия, вече са се пенсионирали?

- Наистина за българската пенсионна система това са два големи проблема - ниската ефективна пенсионна възраст и значителен брой на инвалидни пенсии. Което предполага, че хората започват да черпят много по-рано от системата при сравнителен нисък принос, което създава опасен дисбаланс наред с влошаването на демографския коефициент на зависимост - все повече нараства броят на хората в неактивна следпенсионна възраст. Това поставя под заплаха изплащането на бъдещите пенсии, ако не се възстанови този дисбаланс. Мерките за повишаване на условията за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, които са внесени между първо и второ четене на проектозакона за бюджета на ДОО в парламента, засягат всички категории заети лица - първа, втора, трета категория труд, както и военните и полицаите. И затова са справедливи, защото няма изключения. Всъщност извън тези мерки остават инвалидните пенсии.

- Но и за тях предстоят промени. Как ще се завиши контролът при отпускане на инвалидни пенсии?

- До средата на миналата година в Кодекса за социално осигуряване е имало изричен текст контролните органи на НОИ да може да съставят актове за начет за нанесени щети на държавното обществено осигуряване от незаконосъобразно постановени решения на ТЕЛК, които са били обжалвани и са отменени. През миналата година този текст е отпаднал, но сега е внесено предложение от народни представители от управляващата партия за неговото възстановяване. Има и друго предложение, което сега се разглежда като част от мерките за саниране на системата на ДОО - ТЕЛК да минат към НОИ, за да се ограничи неправомерно получаваните инвалидни пенсии. Има го като практика и в други страни. Но проблемът е комплексен, защото сегашната система на ТЕЛК и философията, върху която е създадена, е, че те обслужват много потребители. Тази система не може да се пренесе чисто механично в НОИ. Това, което има смисъл и би дало ефект, е всъщност само експертизата на трудоспособните лица по отношение на трайната им неработоспособност да минат към НОИ. Ефектът от такава мярка ще зависи от това как ще бъде реализирана, което трябва да се прави много внимателно. Другото важно нещо е контролът върху издаването на документите, на базата на които ТЕЛК постановяват решение. Ако там няма достатъчен контрол, независимо къде са ТЕЛК, дали в НОИ или извън НОИ, няма да има толкова голям ефект.

- Пенсионните промени ще наложат ли промяна в проектобюджета на държавното обществено осигуряване?

- Промените са неутрални по отношение на баланса на бюджета като цяло - очакваното увеличение в приходите от ограничаването на достъпа до пенсия се компенсират с по-високите разходи за предложеното увеличение на минималната пенсия от 136 на 145 лв. от 1 юни 2012 г. Така на практика тези мерки няма да доведат до промяна в планирания дефицит. За следващата година той е 1,917 млрд. лв. и се покрива със субсидия от държавния бюджет. Заедно с участието на държавата като съосигурител общото финансиране от държавния бюджет е около 4,6 млрд. лв., което представлява близо 55% от общите разходи на държавното обществено осигуряване (ДОО).

- Стана ясно, че ефектът от пенсионните промени за свиване на дефицита в НОИ ще расте в годините. Кога е планирано НОИ да излезе на нулев дефицит?

- Ако не бъде ускорена промяната в параметрите в системата, прогнозата е, че дефицитът в бюджета на ДОО в следващите години ще остане твърде висок - над 1% от БВП, а след 2017 г. ще започне главоломно да расте, достигайки 5 млрд. лв. за 2040 г., което ще бъде все по-непосилно за държавния бюджет да го финансира. Направените разчети на база предложенията, които депутатите от управляващата партия внесоха в НС, показват, че баланс на приходите и разходите на ДОО ще се постигне между 2018-2020 г. Тогава приходите, в това число и трансферът от държавата, ще покриват разходите от системата. Т.е. този дефицит, който за догодина е планиран да е 1,9 млрд. лв., ще се занули. Прогнозата е изготвена до 2040 г. и според нея от 2020 до 2037 г. дефицит отново ще има, но ще бъде в много по-поносими размери. След това обаче се очаква ново покачване на дефицита заради излизането в пенсия на поколението, родени през 70-те години на миналия век. Тогава вече трябва да се включи Сребърният фонд. Той бе създаден като буфер, който да гарантира устойчивостта на пенсионната система. Тогава би трябвало да има достатъчно натрупани средства в него. В момента в Сребърния фонд има около 1,7 млрд. лв.

- Какво се очаква да бъде неизпълнението на приходите в ДОО тази година?

- За първите 10 месеца отчетът на приходите показва 250 млн. лв. изоставане спрямо планираните. Разходите за първите 10 месеца вървят съгласно плана - с 25 млн. лв. икономия. Заради вдигането на вдовишките добавки от 1 септември обаче тази икономия в разходите ще бъде "изядена" и ще се формира преразход спрямо плана от около 24 млн. лв. Така че непланираният дефицит за 2011 г. ще бъде около 270-280 млн. лв. Той е основно в резултат на неизпълнение на приходите - по-малко приходи от планираните.

